

INSPREEKTEKST

NATUURBEGRAVEN NEDERLAND

Vergadering Statencommissie Leefomgeving Provincie Limburg 28 augustus 2026

toelichting bij artikel 8.2 van de Wijzigingsverordening 2026 Omgevingsverordening Limburg,
vastgesteld op 10 juli door GS

Inspreker: Wilma Nugteren | Natuurbegraven Nederland | wilma.nugteren@nbnederland.nl

Geachte voorzitter, geachte leden van de Statencommissie,

Mijn naam is Wilma Nugteren en ik spreek namens Natuurbegraven Nederland. Sinds 2019 beheren wij Natuurbegraafplaats Landgoed Mookerheide in Noord-Limburg, gelegen in het natuurnetwerk Limburg (NNL).

Landgoed Mookerheide is een bijzonder natuurgebied van Natuurmonumenten, waar cultuurhistorie, recreatie en natuurbegraven elkaar versterken. Een gebiedsgerichte aanpak maakte het afbreken en verwijderen van gebouwen in het Natuurnetwerk Limburg én de verbetering van natuurkwaliteit mogelijk. Dit was mede de aanzet voor de renovatie van het bijzondere Jachtslot Mookerheide, zoals u die nu kent.

Door natuurbegraven wordt het natuurbeheer intensief uitgevoerd, dat heeft gezorgd voor een toename van de biodiversiteit en de vestiging van diverse bijzondere soorten vlinders en vogels. De grauwe klauwier broedt hier al 4 jaar op rij en heeft ook dit jaar jongen grootgebracht. Een mooi signaal aangezien deze soort hoge eisen stelt aan zijn leefgebied. En dit alles is volledig gefinancierd door de mensen die daar een graf kopen, niet door de provincie.

Naast Natuurbegraafplaats Landgoed Mookerheide beheren wij nog 5 natuurbegraafplaatsen. Deze liggen geheel of gedeeltelijk binnen het Nationaal Natuurnetwerk en laten aantoonbaar positieve natuurresultaten zien. Om de natuurontwikkeling te volgen, vindt er periodiek monitoring plaats door een onafhankelijk en extern onderzoeksbureau. En we doen dit zonder natuursubsidies, zonder SNL.

En nu ligt de wijzigingsverordening ter besluitvorming aan u voor waarin natuurbegraafplaatsen in het NNL in de toekomst uitgesloten worden. Een uitsluiting op voorhand laat geen ruimte voor de afweging per situatie die het 'nee, tenzij'-principe juist voorschrijft.

De uitsluiting van natuurbegraafplaatsen in de toelichting bij artikel 8.2, is niet onderbouwd met feiten of onderzoek. Meerdere zienswijzen zijn ingediend, onderbouwd met wetenschappelijk onderzoek, jarenlange monitoringsdata en jurisprudentie van de Raad van

State. Geen van de zienswijzen is overgenomen; er wordt zonder onderbouwing, eenvoudig en onterecht gesteld dat een natuurbegraafplaats niet verenigbaar zou zijn met de natuurfunctie van het natuurnetwerk. Groningen, Gelderland en onlangs ook Drenthe kozen al voor een aanpak waarbij natuurbegraven onder voorwaarden wel mogelijk is in het natuurnetwerk.

Natuurbegraven biedt juist kansen om natuur te herstellen én vervult een groeiende maatschappelijke behoefte aan een laatste rustplaats in de natuur. Het verbod dwingt inwoners naar andere provincies om in deze behoefte te worden voorzien.

U heeft als provincie ambitieuze doelen om de unieke natuur en biodiversiteit in Limburg te behouden door deze te beschermen met zorg te beheren en waar nodig herstelmaatregelen te nemen. Juist voor gebieden die nog moeten worden omgevormd of hersteld, is vaak geen provinciaal budget beschikbaar. Particulier gefinancierd initiatief kan helpen om provinciaal natuurbeleid te realiseren.

Natuurbegraven is een bewezen middel voor deze doelen. Ook buiten het NNL zien wij kansen, bijvoorbeeld in de Groenblauwe landbouwzone. Maar die mogelijkheid elders mag niet de reden zijn om het NNL zelf op voorhand te sluiten. Ik nodig u uit om samen te werken met organisaties, landgoederen en natuurbeheerders die het NNL van binnenuit versterken.

Voorzitter. Ik kom tot een afronding

Maak maatwerk en een gebiedsgerichte aanpak mogelijk. Beoordeel op feitelijke onderzoeken en ecologische impact. Deze aanpak beschermt de natuur én biedt ruimte voor wat aantoonbaar werkt. Natuur die mensen uitnodigt te recreëren, elkaar te ontmoeten én, wanneer de tijd gekomen is, een laatste rustplaats te vinden. Multifunctioneel ruimtegebruik, meer natuur en biodiversiteit, zonder SNL-vergoeding, gedragen door de samenleving zelf.

Schrap het uitsluiten van natuurbegraafplaatsen, kies voor het benutten van kansen.

Dank u wel voor uw aandacht.

Video: [welkom op natuurbegraafplaats Landgoed Mookerheide](#)